

HET BOEK RUTH

Hamilton Smith

HET BOEK RUTH

Het boek Ruth

Auteur: Hamilton Smith
Redactie: Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor

Eerste editie: 2010
Tweede editie: 2023
Copyright: OudeSporen online uitgeverij
Oorspr. titel: The book of Ruth
Vertaling: R. Lammerse

ISBN/EAN: 978-90-70926-72-4 (Eboek)
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

1. Inleiding	7
2. Ruth, de Moabitische	10
3. Ruth, de arenraapster	26
4. Ruth, de bruid van Boaz	44

1. Inleiding

De geschiedenis van Ruth heeft een bijzondere bekoring, die dit kleine Bijbelboek aantrekkelijk maakt, zelfs om het zo maar eens door te lezen. Het is een liefdesgeschiedenis uit vroeger tijden, waarin vreugde en verdriet, toewijding en tekortkomingen, leven en dood met elkaar verweven zijn. Dit alles leidt ten slotte naar de bruiloftsdag en de geboorte van de erfgenaam. Tijd en plaats zijn zo gekozen dat er rust vanuit gaat; het verhaal verplaatst ons in een landelijke omgeving in de oogsttijd en wij bevinden ons in het gezelschap van maaiers en arenlezers.

Voor de christen die deze geïnspireerde geschiedenis leest en Christus in gedachtenis houdt (2 Tim. 2:8), gaat de geschiedenis van Ruth echter dieper, want hij ontdekt daarin zoals in al de Schriften wat van Hem geschreven staat (Luk. 24:27). Geschiedkundig bevat het boek Ruth een belangrijke verwijzing naar het geslachtsregister van onze Heer Jezus naar het vlees. Het boek besluit met een beknopt geslachtsregister van tien namen en het eindigt met koning David. Deze tien namen hebben een eervolle plaats gekregen in het geslachtsregister van de Koning der koningen (Matt. 1).

Er is echter dit verschil dat de Geest van God in het Nieuwe Testament in verbinding met deze tien mannen de namen van vier vrouwen vermeldt. Een daarvan is Ruth, de Moabitische. Het is veelzeggend dat met elk van deze vrouwen een geschiedenis van zonde verbonden

is. De bedoeling daarvan is om duidelijk te maken dat waar de zonde toenam, de genade meer dan overvloedig is geworden (Rom. 5:20).

Geschiedkundig is het boek Ruth het document van de genade van God die, dertien eeuwen voordat de Koning kwam, de lijn bepaalde van het voorgeslacht waaruit Hij geboren zou worden. Door een Moabitische vreemdelinge in het geslachtsregister van de Koning op te nemen, heeft God over al het falen van het volk getriomfeerd en Zijn genade grootgemaakt. Het was een tijd van falen en zwakheid onder het volk van God. Het wordt hier evenwel duidelijk dat God ondanks al hun tekortkomingen, niet van Zijn voornemen was af te brengen, maar Zijn plan uitvoerde om Zijn Koninkrijk te vestigen. En wat meer zegt, God gebruikte de omstandigheden van die tijd en het falen van het volk om Zijn plannen tot stand te brengen. Wie zou gedacht hebben dat een hongersnood in Bethlehem in verband stond met de geboorte van de Koning in Bethlehem, dertien eeuwen later? Toch was het zo. De hongersnood was een van de schakels in de reeks van gebeurtenissen, waardoor Ruth, de Moabitische, een plaats kreeg in het geslachtsregister van de Koning.

Voor ons die leven in een tijd van nog meer falen en zwakheid onder het volk van God, geeft het troost en rust te beseffen dat God – al de eeuwen door – ondanks het falen van de mens in zijn verantwoordelijkheid Zijn plannen in Christus altijd zal verwezenlijken. Het zal strekken tot heerlijkheid van Christus en tot zegen van Zijn volk, of het nu het *aardse* of het *hemelse* volk betreft. Bovendien kan geen macht van de vijand, geen tegenstand van de wereld, geen falen van Zijn volk God verhinderen om Zijn plannen van zegen te realiseren. Zoals in het verhaal van Ruth alles

leidt naar de dag van de bruiloft, zo zal in de geschiedenis van Israël alles voeren tot het herstel en tot de bevestiging van de betrekkingen met Christus. Zo gaat ook de gemeente voort naar de heerlijke dag van de bruiloft van het Lam.

In type stelt het boek Ruth de vervulling van al Gods beloften voor in verbinding met Israël, op grond van vrije genade, nadat het volk elke aanspraak op de zegen op de basis van zijn verantwoordelijkheid had verloren. Zo vormt dit boek een opmerkelijk contrast met het voorafgaande boek. Het boek Richteren laat zien hoe het falen van de mens steeds groter wordt, ondanks de tussenkomst en de hulp van God. Het eindigt met de donkerste tafereelen van moreel verval. Het boek Ruth laat ons de werkzaamheid zien van de genade van God, ondanks het falen van de mens, en het eindigt met een tafereel van vreugde en zegen. Naast de historische en typologische betekenis is het boek Ruth rijk aan moreel en geestelijk onderwijs. We leren iets van de trouwe en genadige wegen die God met ons gaat: de weg om ons uit de duisternis in het licht van Zijn eeuwig voornemen te brengen, of om ons in genade te herstellen als wij van Hem zijn afgedwaald. Vooral met het oog op het morele onderwijs willen wij nu dieper nadenken over dit hartverwarmende verhaal.

2. Ruth, de Moabitische

‘De HEERE maakt de gevangenen los, de HEERE opent de ogen van de blinden. De HEERE richt de gebogenen op, de HEERE heeft de rechtvaardigen lief. De HEERE bewaart de vreemdelingen, Hij houdt wees en weduwe staande.’

Psalm 146:7-9

Uit het beginvers van Ruth 1 leren wij dat dit boek gebeurtenissen beschrijft, die plaatsvonden in de dagen dat de richters leiding gaven aan het volk. Uit het laatste vers van het voorgaande boek leren we dat de dagen van de richters gekenmerkt werden door twee dingen. Ten eerste was er in die dagen ‘geen koning in Israël’. In de tweede plaats deed ieder ‘wat juist was in zijn ogen’.

Ieder land dat het koningschap heeft opgegeven, komt in ernstige problemen. Hoe kan het anders, als een volk zonder leider en zonder gezag is? Als de zaken er zo voorstaan, is het gevolg dat iedereen doet wat juist is in zijn ogen; en ten slotte dat er niets gedaan wordt wat goed is. Het verlies van het koningschap betekent de opkomst van de democratie. Maar die leidt tot de regering van de eigen wil, tot bandeloosheid en het toegeven aan losbandigheid. Tot zo’n toestand was het volk van God vervallen in de dagen van de richters.

Helaas vindt deze situatie in onze dagen in veel opzichten zijn tegenhanger in de wereld en de belijdende christenheid. Dezelfde beginselen zijn aan het werk, met hetzelfde resultaat. De eigen wil van de mens, die geen enkele beperking verdraagt, verwerpt steeds meer elke vorm van gezag. Het koningschap maakt plaats voor de wil van het volk, en iedereen doet wat goed is in zijn ogen. De democratie ondermijnt het gezag op alle terreinen van het leven. Het volk regeert in plaats van de koning en zijn vertegenwoordigers; werknemers willen de zaken regelen in plaats van de werkgevers, en kinderen in plaats van hun ouders. Het resultaat is dat het hele systeem wordt ondermijnd en de wereld een puinhoop en een chaos wordt.

Maar helaas, dezelfde beginselen die verwarring brengen in de wereld, werken ook onder het volk van God, met dezelfde treurige resultaten. Als gevolg daarvan zien wij dat Gods kinderen ook verdeeld en verstrooid zijn; splitsingen zijn aan de orde van de dag. De werking van de eigen wil sluit het gezag van de Heer en de leiding van het hemelse Hoofd buiten. Evenals de wereld doet het merendeel van de christenen wat goed is in hun eigen ogen.

Deze beginselen waren zelfs al in de dagen van de apostel Paulus aan het werk. Hij waarschuwde de gelovigen dat zij gevaar liepen niet vast te houden aan het Hoofd. Hij moest treurig vaststellen dat allen hun eigen belang zochten, niet dat van Jezus Christus (Fil. 2:21). Wanneer wij niet langer voor al onze behoeften opzien tot Christus, het Hoofd van het Lichaam, de gemeente, dan houden wij ons ook niet meer aan de aanwijzingen van de Heer en de leiding van de Geest. Dan gaan we doen wat goed is in onze eigen ogen. Misschien doen wij niets wat in de ogen van de wereld moreel verkeerd is. Wellicht

zijn wij heel druk bezig met ons werk, en volkomen oprecht. Maar als wij in onze activiteiten de aanspraken van de Heer en de leiding van het Hoofd veronachtzamen, volgen wij eenvoudig onze eigen wil en doen wij wat goed is in ónze ogen.

De beginverzen van het eerste hoofdstuk beschrijven het droevige resultaat van de zwakke toestand in Israëel. Er kwam hongersnood in het land. In het land waar overvloed had moeten zijn – een land dat vloeide van melk en honing –, daar was niet genoeg om in de behoeften van het volk van God te voorzien. Hetzelfde is helaas gebeurd in de christenheid. Christenen die niet langer aan het Hoofd vasthielden en Hem niet de eerste plaats gaven, hebben gedaan wat zij in hun ogen als het beste beschouwden. Zij hebben talloze sekten gevormd, waarin het volk van God omkomt door gebrek aan geestelijk voedsel. Het huis van God waar overvloed had moeten zijn, is in de handen van de mensen een plaats geworden waar honger wordt geleden.

Tijden van honger zijn tijden van beproeving voor iedere gelovige. Hongersnood stelt ons geloof op de proef. Elimelech woonde in het land dat God voor Israëel bestemd had. Daar was de tabernakel; de priesters waren er; het altaar was er; maar in de regeringswegen van God met Zijn volk was er nu hongersnood. Het was een beproeving voor Elimelech of hij ondanks de hongersnood op God zou vertrouwen en de weg zou blijven gaan die God had aangewezen? Helaas, deze Bethlehemiet was niet opgewassen tegen de beproeving. Hij was wel bereid in een tijd van voorspoed in het land van God te wonen, in afzondering van de omringende volken, maar onder de druk van de hongersnood verliet hij dit land.

In de geschiedenis van de gemeente is het net zo gegaan. Toen er duizenden bekeerd werden, waren velen blij dat ze met het volk van God verbonden waren en met het getuigenis voor de Heer; allen die geloofden waren één van hart en één van ziel; de apostelen gaven met grote kracht getuigenis en er was grote genade over allen (Hand. 4:32-37). Maar toen de belijdende christenen begonnen te doen wat goed was in hun eigen ogen, toen allen hun eigen belang zochten, en de grote apostel Paulus in de gevangenis zat en het evangelie verdrukking met zich meebracht, toen begon inderdaad de ‘hongersnood’. Met de ‘hongersnood’ kwam er een tijd van beproeving en daardoor lieten velen het afweten, zodat Paulus moest zeggen: ‘Dit weet je dat allen die in Asia zijn zich van mij hebben afgewend’ (2 Tim. 1:15); en ook: ‘allen zoeken hun eigen belang, niet dat van Jezus Christus’ (Fil. 2:21).

Ook wij ontkomen niet aan beproevingen door de ‘hongersnood’ in onze dagen. God heeft Zijn volk in Zijn genade opnieuw licht gegeven over de juiste grondslag om samen te komen. Velen zijn aangetrokken door de bediening van het Woord en zijn met blijdschap de weg van de afzondering gegaan. Maar nu er beproevingen zijn gekomen, de aantallen zijn gedaald, uitwendige zwakheid openbaar geworden is en er maar weinig is overgebleven van het mooie begin, nu vinden zij de plaats te eng voor hen. De zwakheid is een te zware beproeving, de strijd te hevig. Onder de druk van de omstandigheden verlaten zij de plaats en dwalen af naar een of andere plek van eigen keus, waar zij hopen te ontkomen aan beproevingen en rust te vinden van de strijd.

Zo ging het met Elimelech. De betekenis van zijn naam is veelzeggend: ‘mijn God is Koning’. Het kan zijn dat zijn ouders vrome mensen

waren, die ernaar verlangden dat God voor hun zoon Koning zou zijn. Maar zoals zo vaak het geval is, beantwoorden wij niet aan onze naam. Toen de beproeving kwam, schoot Elimelech tekort in zijn gehoorzaamheid aan de Koning. Als God Koning is, kan Hij ons in tijden van honger evengoed in leven houden als in tijden van overvloed. Maar het *geloof* van Elimelech was in de praktijk niet in overeenstemming met zijn *naam*. Als gevolg daarvan was hij niet opgewassen tegen de druk van de omstandigheden. Zo sloeg hij de weg in van een afvallige. Daar bleef het echter niet bij, want ook anderen keerden zich af door zijn gebrek aan geloof: vanzelfsprekend volgden zijn vrouw en zijn beide zonen hem.

Nadat hij het land van Jahweh had verlaten, kwam hij op de plaats van zijn eigen keus. En wat nog erger is, in het land van Moab aangekomen, bleven zij daar. Het is gemakkelijker in een verkeerde positie te blijven dan te volharden op de juiste plaats. Het is veelzeggend dat hij Moab had uitgekozen. De landen die om het Beloofde Land liggen, stellen ongetwijfeld ‘de wereld’ voor in verschillende gedaanten. Egypte stelt de wereld voor met haar rijkdom en de tijdelijke genietingen van de zonde; en verder ook de slavernij van de satan, die het jagen naar vermaak altijd oplevert. Babel stelt de wereld voor in haar godsdienstige verdorvenheid.

Moab stelt de wereld weer op een andere manier voor. De profeet Jeremia duidt de geestelijke betekenis van Moab aan, als hij zegt: ‘Moab is vanaf zijn jeugd zonder zorgen geweest, en heeft als wijn op zijn droesem stilgelegd. Het is niet van het ene vat in het andere overgegoten’ (Jer. 48:11). Moab stelt mensen voor die op hun gemak willen leven, kalm en teruggetrokken, ver van verwarring en drukte,

waar een rustig tempo is en het leven voortkabbelt zonder veel verandering. Om het beeld van de profeet te gebruiken: ze willen niet van het ene vat in het andere worden overgegoten.

Egypte met zijn zondige genietingen, en Babylon met zijn godsdienstig verderf oefende geen aantrekkingskracht uit op Elimelech. Maar een rustig en teruggetrokken leven in Moab sprak hem wel aan. Want zo kon hij ontkomen aan strijd en beproeving. De hongersnood maakt Moab een grotere valstrik voor mensen die, evenals Elimelech, ooit op Bijbelse grondslag hebben gestaan. Zij vonden het al zo moeilijk om vol te houden op het pad van de afzondering, en dan nu ook nog een hongersnood! Zij vonden de voortdurende conflicten op de weg al een zware beproeving, en nu is er de verleiding de goede strijd van het geloof op te geven. Is het niet beter ergens een rustig plekje te zoeken in een afgelegen vallei van Moab? Dan hoeven ze ook niet overgegoten te worden van het ene vat in het andere. Want eigenlijk hebben ze aan hun eigen zaken genoeg! Maar evenals Elimelech moeten wij leren, soms door pijnlijke ervaringen, dat het einde bitter is voor de christen die de weg van Demas volgt (vgl. 2 Tim. 4:10).

Zoals we gezien hebben, kwam Elimelech niet alleen met zijn vrouw en zijn beide zonen naar Moab, maar zij *bleven* daar. Voor Elimelech was er geen herstel, geen terugkeer. Voor hem werd het land van Moab het dal van de schaduw van de dood. Hij meende aan de honger in het land van Juda te ontkomen, maar hij liep de dood rechtstreeks in de armen in het land van Moab. Juist de stap die hij deed om aan de dood te ontkomen, bracht hem de dood. Een verkeerde stap die we doen om moeilijkheden te vermijden, brengt ons juist in de moeilijkheden die we zoeken te vermijden. Bovendien, wanneer we

rust zoeken in de wereld, zelfs in dingen waarin geen kwaad steekt, dan zoeken we rust in dingen die de dood ons kan afnemen of waarvan de dood ons kan wegnemen. Over alle aardse schoonheid en pracht ligt de schaduw van de dood. Maar Christus is opgestaan, de dood heeft geen macht over Hem. Het is veel beter met de opgestane Christus een 'hongersnood' door te maken, dan omringd door de overvloed van de wereld de dood als metgezel te hebben.

Elimelech stierf. Het droevige resultaat van zijn verkeerde stap bleef echter niet beperkt tot hemzelf. Zijn vrouw Naomi en zijn beide zonen waren hem gevolgd naar Moab. De twee zonen namen zich Moabitische vrouwen, wat indruiste tegen de wet van Jahweh. Tien jaren gingen voorbij en toen eiste de dood de twee zonen op. Naomi, beroofd van haar man en zonen, bleef als weduwe eenzaam en kinderloos achter in een vreemd land. De Heere had haar werkelijk van kinderen beroofd, haar geslagen en kwaad aangedaan. Maar dat betekende niet dat Hij haar in de steek zou laten. De hand die deze zo zwaar beproefde vrouw sloeg, werd bewogen door een hart dat haar liefhad. De tuchtiging bereidde de weg voor haar herstel.

Zoals wij bij Elimelech een weg zien van verval en afval, zo zien wij in het leven van Naomi de weg naar herstel. Ver van het land van Jahweh had ze tien jaar lang rust gezocht in het land Moab en alleen maar verdriet gevonden. Maar eindelijk had de tuchtiging van de Heere resultaat, want wij lezen: 'Toen maakte zij zich met haar schoondochters gereed en keerde terug uit de vlakten van Moab' (1:6).

Wat bewoog haar om terug te gaan? Het verdriet en het verlies dat ze geleden had? Nee, het was het goede nieuws van Gods genade,

dat haar deed teruggaan. Toen zij vernomen had dat de Heere ‘naar Zijn volk omgezien had door hun brood te geven’, maakte zij zich op en keerde terug. Verdriet en smart bewegen ons niet om terug te keren tot de Heer. Ze kunnen ons wel leren hoe bitter het is om af te dwalen, en zo worden we bereidwillig gemaakt om te luisteren naar het goede nieuws van Gods genade voor Zijn volk. Niet de ellende en het gebrek, het vuile werk, het varkensvoer en de honger in het verre land, brachten de verloren zoon naar huis. De herinnering aan de overvloed in het huis van zijn vader en de genade van het vaderhart brachten hem tot inkeer: ‘Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan’ (Luk. 15:18). Niet de ellende in het verre land dreef hem terug, maar de genade in het hart van zijn vader.

Zo verging het ook Naomi. In het land Moab, waar alles haar ontnomen was, hoorde ze een bericht uit het land Juda, dat de Heere naar Zijn volk had omgezien door hun brood te geven. En nu ze de Heere voor ogen had, werd ze opgetild boven al haar falen; ze stond op en ging terug. Zoals wij soms zingen:

*Uw liefde, o Heer, heeft overwonnen;
Zij brak ons trots, onbuigzaam hart.
Voleindig wat U bent begonnen,
En doe ons rusten aan Uw hart.*

Haar eerste stap op de weg terug was dat zij definitief brak met Moab en de verkeerde verbindingen daar: ‘Daarom trok zij met haar beide schoondochters weg uit de plaats waar zij geweest was’ (1:7). Deze praktische stap had onmiddellijk effect op anderen: haar schoondochters gingen met haar mee. Te getuigen van een verkeerde positie zonder die prijs te geven, zal geen effect hebben op anderen.

Als we op de verkeerde plek zijn, is de eerste stap afzondering en het opgeven van de valse positie. Zo ging het met Naomi. Zij trok weg uit Moab en haar twee schoondochters gingen met haar mee. Zij verlieten hun relaties daar en hadden de juiste plaats voor ogen, want zij gingen op weg om naar het land Juda terug te keren.

Maar een verkeerde positie opgeven en op weg gaan met het goede doel voor ogen, betekent niet noodzakelijk dat iemands hart in de goede toestand is. Van deze drie vrouwen was Naomi een gelovige die was afgeweken, maar nu op de goede weg was om hersteld te worden. Ruth was een bewijs van de vrije genade van God, zij werd gekenmerkt door geloof, toewijding en genegenheid. Orpa was een eerlijke vrouw met een belijdenis die lippentaal was; zij zou het Beloofde Land nooit bereiken.

Zowel Ruth als Orpa brachten hun gehechtheid aan Naomi onder woorden. Allebei verklaarden zij dat zij hun vaderland, Moab, verlieten en besloten hadden mee te gaan naar het land van Jahweh. Maar, zoals altijd, wordt onze belijdenis op de proef gesteld. Naomi zei: 'Ga heen, keer terug, ieder naar het huis van haar moeder' (1:8). Orpa en Ruth kregen gelegenheid om terug te keren. Nu zou blijken welke gedachten er in hun hart leefden, en of die in overeenstemming waren met de uiterlijke belijdenis. Als zij 'gedacht hadden aan dat waaruit zij weggetrokken waren, zouden zij tijd gehad hebben om terug te keren' (Hebr. 11:15). Onmiddellijk werden de gedachten van Orpa openbaar. Haar hart hing aan haar geboorteland. Ruth, zoals we zullen zien, verlangde naar 'een beter land'.

Niettemin legde Orpa een mooie belijdenis af, maar het was niet meer dan een belijdenis. Ze was diep ontroerd, want ze begon ook

luid te huilen (1:9). Er was echte genegenheid en liefde voor Naomi, want zij ‘kuste haar schoonmoeder’ (1:14). En ze zei ook aardige dingen, zoals: ‘Voorzeker, wij keren met u terug naar uw volk’ (1:10). Het is echter veelzeggend dat Ruth de naam noemde van *de God* van Naomi, terwijl Orpa alleen over Naomi en het volk van Naomi sprak. Zo gebeurde het dat zij, ondanks haar woorden en haar tranen, Naomi en de God van Naomi en het land van Zijn zegen de rug toekeerde en terugging naar ‘haar volk’, ‘haar goden’, en het land van de schaduw van de dood.

Heel anders is de geschiedenis van Ruth; zij werd het bewijs van de soevereine genade van God. Ruth legde de goede belijdenis af. Zij zei ook vriendelijke dingen; zij was ook diep bewogen, want evenals Orpa ging zij luid huilen. Maar bij Ruth was er toch meer, bij haar werden de ‘betere en met de behoudenis verbonden dingen’ gevonden: namelijk geloof, liefde en hoop (Hebr. 6:9-12). Bij Orpa was het alleen een uiterlijke betuiging van liefde. Zij kon Naomi kussen en in de steek laten, zoals later een Judas de Heer zou kussen en verraden. Van Ruth wordt feitelijk niet gezegd dat zij Naomi kuste; maar zelfs al ontbrak die uiterlijke blijf van liefde, er was wel degelijk liefde, want wij lezen: ‘Ruth klampte zich aan haar vast’ (1:14). Als iemand echt liefheeft, geeft hij het voorwerp van zijn liefde niet op, want hij wil in het gezelschap verkeren van degene die hij liefheeft. Zo was het ook met Ruth, en daarom voegde zij eraan toe: ‘Dring er bij mij niet langer op aan u te verlaten en terug te gaan, bij u vandaan’ (1:16).

Bovendien was haar geloof erop berekend Naomi al haar liefde te tonen. In de kracht van haar geloof overwon ze de aantrekkingskracht die haar geboorteland, het huis van haar moeder, haar volk en haar

goden op haar uitoefenden. Zij aanvaardde de pelgrimsweg. Zij zei: 'Waar u heengaat, zal ik ook gaan'. Zij koos ervoor een vreemdelinge te zijn, want zij zei: 'Waar u overnacht, zal ik overnachten'. Zij vereenzelvigde zich ook met Gods volk: 'Uw volk is mijn volk'. En bovenal stelde ze haar vertrouwen op de ware God. Zij zei niet alleen: 'Uw volk is mijn volk', maar voegde eraan toe: 'en uw God is mijn God' (1:16). Zelfs de gedachte aan de dood kon haar niet tegenhouden. Zij zei: 'Waar u sterft, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden' (1:17). In leven en in sterven vereenzelvigde zij zich met Naomi en vanaf dat ogenblik aan maakte zij aanspraak op het volk van Naomi als háár volk en op de God van Naomi als háár God. Dit alles gebeurde op het ogenblik dat er voor haar niets anders te zien was dan een oude moedeloze vrouw. Er is wel eens gezegd: 'Ruth was bereid het lot van Naomi te delen, toen die weduwe, vreemdelinge en ook nog straatarm was'.

Ieder wereldwijs mens zal de keuze die Ruth maakte wel dwaas vinden. Zij wilde Moab verlaten, haar gerieflijke huis en haar geboorteland, om op reis te gaan door een onherbergzaam en onbekend gebied naar een land dat ze nog nooit had gezien, in gezelschap van een arme weduwe. Dat is toch werkelijk de grootste dwaasheid! Dit is echter pas het begin van het verhaal, het einde komt nog. Wij zien nu nog niet wat er van haar zou worden. Het geloof kan een eerste stap doen in armoedige omstandigheden, en in zwakheid.

Maar uiteindelijk zal het geloof gerechtvaardigd worden en een schitterende beloning krijgen in omstandigheden die van kracht en heerlijkheid getuigen. Aan het begin van het verhaal vereenzelvigde Ruth zich van harte met een oude en vereenzaamde weduwe; aan het

einde zien wij haar als de bruid van de machtige en rijke Boaz. Maar nog méér, haar naam is door alle geslachten heen doorgegeven en bewaard gebleven in het geslachtsregister van de Heere Jezus.

Mozes had in zijn tijd alle voordelen die de natuurlijke omstandigheden hem konden bieden. Alle heerlijkheid van deze wereld lag binnen zijn bereik. Maar hij werd een prachtig voorbeeld van hetzelfde geloof dat wij ook bij Ruth vinden. Hij keerde de ‘genieting van de zonde’ en ‘de schatten van Egypte’ de rug toe, want ‘hij achtte de smaad van Christus groter rijkdom dan de schatten van Egypte’ (zie Hebr. 11). Hij gaf de wereld op met al haar heerlijkheid en belandde in de woestijn in gezelschap van een arm, lijdend volk. Wat een volstreekte dwaasheid in de ogen van de wereld!

Maar ook in die tijd had het geloof terecht kunnen zeggen: ‘Het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn’. Het geloof moest zestien eeuwen wachten vóórdit dit ten aanzien van Mozes duidelijk werd gemaakt. Dan wordt ons vergund Mozes in glorie te zien op de berg van de verheerlijking in het gezelschap van de Zoon des mensen: het is een voorbijgaand visioen van een heerlijkheid die er altijd zal blijven. Wanneer Mozes dan het komende koninkrijk in het gezelschap van de Koning der koningen zal binnengaan, zal het overduidelijk zijn dat de rijkdommen van de wereld, die hij weigerde, inderdaad niets te betekenen hebben vergeleken met het eeuwige gewicht aan heerlijkheid dat hij dan zal beërven.

Ook in onze dagen is het niet anders. De weg van het geloof schijnt in de ogen van de wereld het toppunt van dwaasheid. Hoe kan men nu de heerlijkheid van de wereld afwijzen, om zich te vereenzeligen met het arme en verachte volk van God, om uit te gaan tot Christus

buiten de legerplaats en Zijn smaad te dragen (Hebr. 13:13)? Het is in de ogen van de mens en voor het verstand louter dwaasheid. Maar nog steeds antwoordt het geloof: 'Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen' (1 Joh. 3:2). Het geloof oordeelt dat 'onze kortstondige, lichte verdrukking voor ons een alles overtreffend, eeuwig gewicht van heerlijkheid bewerkt' (2 Kor. 4:17). Het geloof zal schitterend beloond worden, zodra uiteindelijk de dagen van de heerlijkheid aanbreken en het geloof is veranderd in aanschouwen. Als de heerlijke dag van de bruiloft van het Lam is gekomen, dan zullen Zijn arme en verachte heiligen met Hem geopenbaard worden en aan Hem gelijk zijn als 'de bruid, de vrouw van het Lam'.

Bovendien, als de betere en met de behoudenis verbonden dingen – geloof, hoop, en liefde – werkzaam zijn, dan is het resultaat 'een voornemen van het hart' (Hand. 11:23). Zo was het bij Ruth: zij lette niet op het land dat zij verliet; ze sprak geen woord van spijt, maar was vastbesloten met Naomi mee te gaan. En zo gebeurde het dat 'zij beiden samen verder gingen, tot zij in Bethlehem kwamen' (Ruth 1:17-19). Het is ook voor ons een zegen als wij door geloof, liefde en hoop bezielde, de dingen vergeten die achter ons zijn en ons uitstrekken naar wat voor is, en jagen naar het doel: de prijs van de hemelse roeping van God in Christus Jezus (Fil. 3:14).

Vanzelfsprekend eindigt dit gedeelte van de geschiedenis met de ontvangst te Bethlehem. Bitter was het pad van Naomi, toen ze afweek van de rechte weg. We hebben ook de weg tot herstel gezien, die de Heere in Zijn genade ging. Nu zullen wij zien dat het echte antwoord op het herstel dat Hij bewerkte, te vinden was in de ontvangst door hen die Hem toebehoren. Met het land van God en het volk van

God voor ogen gingen de herstelde Naomi en de pasbekeerde Ruth samen verder, 'tot zij in Bethlehem kwamen'. En het gebeurde toen zij Bethlehem binnenkwamen, dat de hele stad over hen in rep en roer raakte.

Helaas moeten wij erkennen dat er vandaag de dag weinig kracht is voor een dergelijk herstel. Zou dat niet komen omdat er zo weinig medeleven is met hen die tekortschieten? Gelovigen schieten tekort, en het kwaad moet toch geoordeeld worden? Alles is correct behandeld. Maar wij zijn zo weinig bewogen over hen die wij zo verliezen. Zelden gebeurt het dat iemand die afwijkt van het pad weer terugkomt bij het volk van God. De wereld is vol bedroefde en gebroken harten, vol dwalende gelovigen. Maar ze worden zelden hersteld, en hoe weinig zijn wij met hen bewogen! Niets maakt het werk van herstel in een gelovige zo volledig als de ontferming van de gelovigen over hem of haar. Zo was het bij Naomi. De liefdevolle ontvangst die zij kreeg, opende haar hart en ontlokte een prachtige belijdenis die getuigde van de echtheid van haar herstel.

Zij erkende namelijk dat de Heere haar niet had losgelaten, ondanks haar falen. Als ze het heeft over de tijd van haar omzwervingen zegt ze: 'De Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan' (1:20). Als wij niet langer rekening met Hem houden, denkt Hij wel aan ons. Hij heeft ons te lief om Zich niet met ons bezig te houden. Het is goed dat het zo is, want de apostel zegt: 'U ondergaat het lijden als tuchtiging; God behandelt u als zonen (...). Maar als u zonder tuchtiging bent waaraan allen deel hebben, dan bent u bastaarden en geen zonen' (Hebr. 12:7-8).

Naomi erkende dat het heel bitter is als de Heere afrekenet met onze afdwalingen. Daarom voegde zij eraan toe: de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan. Zo herinnert de apostel ons eraan dat ‘alle tuchtiging op het ogenblik zelf geen oorzaak van vreugde, maar van droefheid’ is (Hebr. 12:11). Naomi nam, en dat is prachtig, de schuld van haar afdwaling voor haar eigen rekening. Zij zei: ‘Vol ben ik weggegaan’. Hoofdstuk 1 begint met een *man*, die op weg ging om als vreemdeling te verblijven in de vlakten van Moab; maar zij zegt nu geen woord over haar man. Zij geeft anderen niet de schuld en ze verontschuldigt zichzelf niet.

Naomi nam de schuld voor haar afdwaling zelf op zich, en gaf de Heere terecht alle eer voor haar herstel. Zij kon zeggen: ‘De HEERE heeft mij leeg laten terugkeren’. Ik ging weg, maar de Heere bracht mij weer terug. In dezelfde geest zong David: ‘Hij herstelt mijn ziel’ (Ps. 23:2). Wij kunnen in ogenblikken van zelfvertrouwen en zelfgenoegzaamheid denken dat we zelf wel kunnen terugkeren naar de Heer. Maar als we goed nadenken, weten we dat niemand die afdwaalt ooit terugkeert tot Hem, tenzij Hijzelf hem terugbrengt.

Bovendien bracht de Heere haar weer thuis in Bethlehem. Als de Heere terugbrengt, dan is het in alle warmte en liefde van de huiselijke kring. Toen de Herder Zijn verloren schaap vond, bracht Hij het naar huis. Hij schijnt te willen zeggen: ‘Niets minder dan Mijn huis is goed genoeg voor Mijn schaap’. Niettemin erkende Naomi met ontroering dat de Heere haar wel terugbracht, maar dat Hij haar ‘leeg’ naar huis deed terugkeren. Wij boeken geestelijk geen vooruitgang in de dagen dat wij ver van de Heere leven. Hij kan Zich met ons bezighouden om dingen van ons af te nemen, die ons beletten

vorderingen te maken. Evenals Naomi hebben we dan te belijden: 'Vol ging ik weg, maar de HEERE heeft mij leeg laten terugkeren'. En zoals allen die dwalen, moest Naomi lijden. Gelukkig is ze hier hersteld; ze is werkelijk naar haar huis, naar het volk van de Heere en het land van de Heere teruggekeerd. Maar ze kreeg haar man en haar zonen nooit weer terug. Zij waren voorgoed weg. Zij zocht gemak en rust om te ontkomen aan strijd en beproeving; zij vond slechts dood en verlies. De Heere had haar 'leeg' teruggebracht.

Maar als God ons leeg terugbrengt, wil Hij ons naar een plaats van overvloed brengen. Toen Naomi terugkeerde, was het 'aan het begin van de gersteoogst' (1:22). Wat een troost is het te weten dat als wij falen in het meeleven met elkaar, het bij de Heer aan niets ontbreekt. Nog een korte tijd en Hij zal al Zijn arme dwalende schapen thuisbrengen, niemand zal achterblijven. Dan, in de liefde van het eeuwige Thuis, zullen wij de volle rijkdom van de hemelse oogst genieten. Het zal het 'begin' zijn van een vreugde waaraan geen einde komt.

3. Ruth, de arenraapster

‘Wanneer u nu de oogst van uw land binnenhaalt, mag u de rand van uw akker niet helemaal afmaaien, en wat van uw oogst is blijven liggen, mag u niet oprapen (...). U moet ze voor de arme en voor de vreemdeling achterlaten.’

Leviticus 19:9-10

Het eerste hoofdstuk van het boek Ruth laat ons Gods genade zien, die heil aanbrengt. In het tweede hoofdstuk zien wij de genade, die ons onderwijst. De genade van God schenkt ons niet alleen het heil, maar als wij de behoudenis hebben ontvangen, *onderwijst* de genade ons ook om ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig te leven in deze tegenwoordige eeuw (Tit. 2:12). Naarmate wij onderwezen worden door de genade, zal er geestelijke vooruitgang zijn. Dit opgroeien in de genade, de geestelijke vooruitgang, wordt in het tweede hoofdstuk op een mooie manier aanschouwelijk voorgesteld.

Het is inderdaad een zegen voor een pasbekeerde om goed te beginnen en radicaal te breken met de wereld, om de weg van het geloof te gaan bewandelen samen met het volk van God. Een goed begin is echter niet genoeg. Als we staande willen blijven op de weg van het geloof, moet er ook groei in de genade zijn. De apostel Petrus zegt: Als christenen zich overvloedig in de genade en de vrede willen verheugen, als zij willen genieten van alles wat behoort bij een

godvruchtig leven, als ze willen 'ontkomen aan het verderf dat in de wereld is door de begeerte', dan kan dat alleen door de kennis van God en van Jezus, onze Heer (2 Petr. 1:2-4). Daarom besluit hij de brief met een vermaning voor de gelovigen 'om op te groeien in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18).

De gelovigen te Korinthe hadden wel een goede start gemaakt, maar groeiden geestelijk heel langzaam. Zij werden gehinderd door wereldgelijkvormigheid en de wijsheid van deze wereld. De Galaten maakten ook een goede start, want, zegt de apostel: 'U liep goed'. Maar hij vraagt wel: 'Wie heeft u tegengehouden, dat u de waarheid niet zou gehoorzamen?' (Gal. 5:7). Zij werden gehinderd door een wettische gezindheid, doordat zij hadden geluisterd naar verkeerde leraars. Zo is het ook nu. Velen beginnen goed en zijn veelbelovende, toegewijde christenen; maar helaas, later tonen zij weinig vooruitgang. Zij groeien niet in de genade en de kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus. Zij komen ten val door de aantrekkelijke dingen van de wereld, en zij worden wereldsgezind; of ze komen onder de invloed van verkeerde leraars en worden wettisch.

In dit gedeelte van de geschiedenis van Ruth zullen we het geheim ontdekken van 'groeï in de genade'. Het is duidelijk dat Ruth hier wordt gezien als een arenlezer of arenraapster. In Ruth 2:2 horen we haar tegen Naomi zeggen: 'Laat mij toch naar de akker gaan en aren rapen'. In vers 7 zegt zij tegen de knecht: 'Laat mij toch aren rapen'. En in vers 17 lezen we: 'Zo raapte zij aren op de akker', zo ook in het laatste vers: 'Zo bleef zij dicht bij de meisjes van Boaz om aren te rapen' (2:23).

Ruth wordt dus aan ons voorgesteld als een arenraapster. Maar wat is de geestelijke betekenis hiervan? We moeten ons herinneren dat het eerste hoofdstuk eindigt met de mededeling dat het 'in het begin van de gersteoogst' was (1:22). Naomi en Ruth bevonden zich midden in de overvloed. Maar hoe groot die ook is, als er niet geoogst wordt, blijft alles onbruikbaar om hongerige mensen te voeden. De maaiers en de arenrapers moeten werken, anders zullen zij te midden van de overvloed omkomen. Door aren te gaan rapen eigende Ruth voor haar eigen behoeften en die van Naomi zich een deel toe van de rijke voorraad, die de heer van de oogst ter beschikking stelde.

Kunnen wij daarom niet zeggen dat de geestelijke betekenis van arenlezen of arenrapen is dat een gelovige zich de geestelijke zegeningen toe-eigent, waarop God hem recht heeft gegeven. In de geschiedenis van Israël gaf God aan dit volk een absoluut recht op het land. De grenzen werden met grote nauwkeurigheid vastgesteld. Maar toch zei God: 'Elke plaats die uw voetzool betreedt, zal van u zijn' (Deut. 11:24). Zij moesten het land zelf in bezit nemen. Zo kan Paulus ook met het grootste vertrouwen zeggen dat de gelovigen gezegend zijn 'met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten in Christus' (Ef. 1:3). Maar dat belette hem niet te bidden om een bijzonder werk van de Heilige Geest in de innerlijke mens, zodat de gelovigen 'ten volle in staat zouden zijn te begrijpen, wat de breedte en lengte en diepte en hoogte is' van al deze geestelijke zegeningen (Ef. 3:14-21).

Het was een heerlijke dag in ons leven toen de Heer ons bij Zich riep en wij leerden dat onze zonden waren vergeven, dat wij verzegeld waren met de Heilige Geest en hierdoor geschikt gemaakt om deel

te hebben aan het erfdeel van de heiligen in het licht. Al kunnen wij niet toenemen in geschiktheid voor de heerlijkheid, toch verlangt de apostel dat wij zullen opgroeien 'door de kennis van God' (Kol. 1:10). Maar wat voor arme rapers zijn wij geweest! Hoe weinig zijn wij ingedrongen in de onnaspeurlijke rijkdom van Christus. Hoe komt het dat wij zulke slechte rapers zijn geweest? Is het niet zo dat het aren rapen eisen stelt waaraan wij niet altijd bereid zijn te voldoen. Dit wordt duidelijk als wij de karaktereigenschappen opmerken die Ruth tot zo'n uitnemende arenraapster maakten.

Ten eerste onderscheidde zij zich door een nederige en onderworpen gezindheid. Zij zei tegen Naomi: 'Laat mij toch naar de akker gaan' (2:2), en ze zei tegen de knecht: 'Laat mij toch aren rapen en verzamelen tussen de schoven' (2:7). Zij handelde niet onafhankelijk van anderen die ouder waren en meer ervaring hadden dan zijzelf. Aanwijzingen en raadgevingen sloeg ze niet in de wind. Zij was niet eigenzinnig, wat haar ertoe had kunnen brengen om te doen wat goed was in eigen oog. Petrus schreef: 'U jongeren, wees aan de oudsten onderdanig. En wees allen tegenover elkaar met ootmoed bekleed; want God weerstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade' (1 Petr. 5:5). De Geest van God verbindt onderdanigheid en nederigheid met elkaar. Maar iemand die zelf trots is, onderwerpt zich niet graag aan wie dan ook. Een ongebroken wil is de grootste verhindering om op te groeien in de genade.

Ten tweede, Ruth onderscheidde zich door ijver. Zoals wij in 2:7 lezen: 'Zo is zij gekomen en zij is gebleven van vanmorgen af tot nu toe. Zij heeft bijna niet binnen gezeten'. En in 2:17 lezen wij: 'Zo raapte zij aren op de akker tot de avond'. Ontbreekt het gelovigen

vaak niet aan ijver in de dingen van God? Wij zijn ijverig genoeg in de dingen van de wereld, maar helaas, voor de dingen van de Heer hebben we alleen de ogenblikken die ten slotte nog overblijven. Zijn we ijverig in het bestuderen van het Woord? Zijn we ijverig in het gebed? Misschien zullen we zeggen dat de haast en de moeilijkheden van het leven ons maar weinig tijd geven, maar de vraag blijft: Hoe gebruiken we de tijd die we hebben?

In Hebréeën 6:11 vermaant de schrijver ons om ijverig te zijn en dan voegt hij eraan toe: ‘Opdat u niet traag wordt, maar navolgers van hen die door geloof en geduld de beloften beërven’. Als we ernaar verlangen te genieten van onze erfenis, dan moeten we ijverig zijn. Wanneer we wel tijd kunnen vinden om de krant te lezen en ontspanningslectuur, maar geen tijd hebben om in de grazige weiden van Gods heilig Woord voedsel te verzamelen, dan is het geen wonder dat we weinig geestelijke vooruitgang tonen.

Ten derde, Ruth was volhardend. Zij was niet de ene dag ijverig en de andere lui, maar ‘zij bleef dicht bij de meisjes van Boaz om aren te rapen, tot de gersteoogst en de tarweoogst voorbij waren’ (2:23). De gelovigen te Berea worden in ‘t bijzonder geprezen, niet alleen omdat zij de Schriften onderzochten, maar omdat ze het *dagelijks* deden (Hand. 17:11). Het is gemakkelijk om één dag ijverig te zijn, maar om iedere dag ijverig te zijn, daartoe is volharding nodig. *Dagelijks* is een moeilijk woord, het stelt ons op de proef. Laat de discipel ‘zijn kruis dagelijks opnemen’, zo zei de Heer (Luk. 9:23). Een grote krachtsinspanning om je heldhaftig op te offeren, is betrekkelijk gemakkelijk. Maar de toetssteen is of wij rustig doorgaan, iedere dag

opnieuw, in het volgen van Christus. Niet degene die een goede start maakt, wint de wedstrijd, maar wie volhoudt.

Ten slotte lezen we van Ruth: ‘En wat zij geraapt had, klopte ze uit’ (2:17). Het is niet genoeg om gerst en tarwe te verzamelen, het moet *uitgeklopt* worden. De waarheid die we leren door onze persoonlijke studie, of door de dienst van anderen, moet het onderwerp van gebed en overdenking zijn, wil het onze geestelijke groei bevorderen. Zonder meer kennis verwerven van de waarheid maakt iemand alleen opgeblazen. Wij moeten ervan genieten in gemeenschap met de Heer, anders zal het ons niet verder leiden in de kennis van Hem.

Dus om uiteindelijk geestelijke vooruitgang te boeken is het nodig dat wij ons onderscheiden door:

- onderworpenheid;
- ijver;
- volharding en
- overdenking.

Overigens is de toestand van de individuele gelovige, hoe belangrijk ook, toch niet alles. Er is hulp van *anderen* nodig, die onze geestelijke groei bevorderen. Dat zien wij heel duidelijk in de verschillende personen die in dit hoofdstuk een rol spelen. Naomi, de meisjes, de maaiers, de knecht die over de maaiers gesteld was, en ten slotte Boaz, een zeer vermogend man. We komen ze allemaal tegen en we zien ze in verbinding met Ruth. Op allerlei manieren helpen zij haar bij het arenrapen. Zij stellen de verschillende mensen voor, die door

en voor Christus werkzaam zijn om de geestelijke groei van Zijn volk in de genade te bevorderen.

Naomi was al lange tijd een bloedverwante van Boaz en zij kon Ruth raad geven en haar vele dingen leren. Zo is het nu ook. Er zijn er die langer op de weg wandelen met Christus, en hoewel zij meer dan eens gefaald hebben (evenals Naomi), kunnen zij door hun ervaring jongere gelovigen onderwijzen en raad geven. We kunnen ons Naomi moeilijk voorstellen als iemand die een gave had om te leren of te prediken. Maar zij is zeker een van die oudere gelovigen waarover we lezen in het tweede hoofdstuk van de brief aan Titus, die een voorbeeld voor anderen zijn, ‘leraressen van het goede’, en in staat om jongere vrouwen liefdevol advies te geven. In de geest van deze verzen zei Naomi direct: ‘Ga, mijn dochter’ (2:2), zonder bezwaren te opperen of Ruth moeilijkheden in de weg te leggen. Zij moedigde haar aan dit goede werk te gaan doen.

Bovendien, toen Ruth terugkwam, zag ze met blijdschap hoeveel vordering ze had gemaakt, want wij lezen: ‘(...) zij zag wat zij geraapt had’ (2:18). Ze toonde belangstelling voor de vorderingen van Ruth. Ze vroeg: ‘Waar heb je vandaag aren geraapt en waar heb je gewerkt?’ (2:19). Ten slotte informeerde zij Ruth over het feit dat Boaz aan hen verwant was. Zij gaf Ruth liefdevol advies om op het veld van Boaz te blijven (2:20-22). Wij zouden wel willen dat er meer van de gezindheid van Naomi te zien was, die ouderen ertoe brengt zorg te dragen voor jongeren, hen te bemoedigen, belangstelling te tonen voor hun groei, te informeren naar hun geestelijk welzijn, hen te onderwijzen in de kennis van Christus en hen raad te geven voor het aren rapen.

Ook de meisjes van Boaz waren Ruth behulpzaam bij het aren rapen. Wij zien hen in hoofdstuk 2:8, 22 en 23. Zij vormden het gezelschap met wie Ruth optrok. Herkennen wij hierin niet de gelukkige omgang en gemeenschap tussen hen die de Heer toebehoren, die zo'n grote hulp zijn in onze geestelijke groei?

Boaz waarschuwde Ruth: 'Ga niet op een andere akker aren rapen. Ook moet u hier niet weggaan, maar u moet dicht bij de meisjes blijven die voor mij werken' (2:8). Er waren andere akkers en andere arbeidsters, maar die kenden Boaz niet. Of we jong of oud zijn op het pad van het geloof, we doen er goed aan de waarschuwing van Boaz ter harte te nemen. Want de wereld heeft menig aantrekkelijk terrein en kan ons zo nu en dan aangenaam gezelschap aanbieden, maar de mooie akkers van de wereld en werelds gezelschap behoren niet aan Christus. In de dagen van de apostelen gaf de wereld hun een gevangenis; 'en toen zij waren losgelaten, gingen zij naar de hunnen' (Hand. 4:23).

Wij ontkomen niet aan de omgang met mensen in de wereld als het gaat om de dingen van dit leven, maar zij vormen niet de kring waar we ons verheugen in de gemeenschap met de Heer en geestelijke vorderingen maken. Dat wordt alleen gevonden bij 'de onzen', het gezelschap van hen die de Heer toebehoren. Het resultaat van de ongestoorde gemeenschap van de kinderen van God in de eerste dagen van de christenheid was 'grote kracht', en 'grote genade' (Hand. 4:33).

In Hebreëën 10 staat de vermaning: 'Laten wij op elkaar acht geven tot aanvuring van liefde en goede werken; en laten wij de onderlinge bijeenkomst niet verzuimen, zoals sommigen gewoon zijn, maar

elkaar vermanen en dat zoveel te meer, als u ziet dat de dag nadert' (vs. 24-25). De gelovigen zijn niet de bron van liefde en goede werken, maar het gezelschap van de gelovigen *bevordert* wel de liefde en de goede werken. De dag van het oordeel over de wereld nadert. Daarom doen we er goed aan ons af te scheiden van werelds gezelschap en het goede deel te vinden bij de dienstknechten van Boaz, zij 'die hun kleren niet bevlekt hebben' (Openb. 3:4). Hoe dichter de dag nadert, hoe dichter we bij elkaar moeten blijven.

De maaiers hadden ook hun taak in verbinding met Ruth. Wij zien hen duidelijk in hoofdstuk 2 (vs. 4, 5-7, 9 en 21). Zij waren knechten van Boaz en toonden de eigenschappen die kenmerkend zijn voor dienstknechten van de Heer. Zij hadden zich ten dienste gesteld van de heiligen, om de taal van de apostel te gebruiken (1 Kor. 16:15). Een eerste vereiste voor een dienstknecht van de Heer is de aanwezigheid, de tegenwoordigheid van de Heer. Zo horen we hoe Boaz zijn maaiers begroette en hun toewenste: 'De HEERE zij met u!' (2:4). En in dezelfde geest lezen we in het evangelie: 'En zij gingen uit en predikten overal; en de Heer werkte mee' (Mark. 16:20).

Ten tweede, het dienstwerk van Boaz kon alleen op een doeltreffende manier worden gedaan in afhankelijkheid van de knecht, 'die over de maaiers aangesteld was' (2:5). We hebben niet alleen de Heer nodig, maar ook de leiding van de Geest: de goddelijke Persoon die in beeld wordt voorgesteld door de knecht van wie de naam niet wordt genoemd.

Ten derde, de maaiers gingen vooraan en Ruth kwam achter hen aan, zoals ze ook zei: 'Laat mij toch aren rapen en verzamelen tussen de schoven, achter de maaiers' (2:7). De Schrift erkent dat er onder het

volk van God voorgangers zijn die geestelijk leiding geven, en die het Woord van God tot ons gesproken hebben. Hun geloof moeten wij navolgen. Aan hen moeten wij gehoorzamen en ons onderwerpen, ‘want zij waken over uw zielen’ (Hebr. 13:7, 17).

Ten vierde waren er de jonge mannen, knechten van Boaz, die voor water zorgden in de vaten (2:9). Ruth kreeg het voorrecht dat water te drinken, maar het was de verantwoordelijkheid van de jonge mannen het water te putten. Niet iedereen wordt geroepen of is geschikt om ‘water’ te putten uit de diepe bronnen van Gods Woord, maar wanneer het in de vaten is gedaan, kan iedereen drinken tot zijn dorst is geleest.

Het water in de put ligt buiten het bereik van velen; het water in het vat is beschikbaar voor iedereen. En zo wordt tegen Ruth gezegd: ‘Als u dorst hebt, mag u naar de watervaten gaan en drinken van wat de knechten zullen scheppen’ (2:9b). Tegen Timotheüs wordt gezegd: ‘Behartig deze dingen, leef daarin’. Dit is ongetwijfeld het scheppen van het water uit de put. Maar dat hij die dingen behartigde, moest ‘aan allen duidelijk’ worden. Dan was het water uit de put beschikbaar voor allen (1 Tim. 4:15).

Ten vijfde, de maaiers ontvingen bijzondere aanwijzingen van hun meester om hen geschikt te maken voor hun taak. ‘Boaz gebod zijn knechten: Laat haar ook tussen de schoven rapen en val haar niet lastig. Ja, laat ook opzettelijk voor haar wat vallen uit de bundels aren en laat het liggen, zodat zij het op kan rapen, en bestraf haar niet’ (2:15-16). De bijzondere noden van de enkeling vragen om speciale aanwijzingen van de Heer. Hoe dicht moet de dienaar bij zijn Meester zijn, om in de loop van zijn dienst te weten hoe hij in

elk bijzonder geval iets uit de bundels moet trekken, zonder mensen lastig te vallen en hen te bestraffen. De Heer is hierin, zoals in alles, ons volmaakte Voorbeeld. Toen Hij op de opstandingsdag een boodschap had voor Petrus, sprak de engel: 'Zeg aan Zijn discipelen en aan Petrus'. Zodoende trok Hij toen in oneindige volmaaktheid iets 'uit de bundels aren' voor een arm dwalend schaap, zonder hem lastig te vallen en te bestraffen (Mark. 16:7).

Ten slotte is het een gegeven dat door het werk van de maaiers de oogst ten einde komt. Zo gaf Boaz aan Ruth opdracht om bij zijn knechten te blijven, 'totdat zij met heel mijn oogst klaar zijn' (2:21). En zoals het was met de knechten van Boaz, zo is het ook met de dienstknechten van de Heer. De apostel gebruikt de heerlijke hoop die voor ons ligt om de knechten in hun dienst te bemoedigen: 'Daarom, mijn geliefde broeders, wees standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig in het werk van de Heer, daar u weet dat uw arbeid niet vergeefs is in de Heer' (1 Kor. 15:58).

De knecht van Boaz, die over de maaiers gesteld was, had ook zijn plaats in verband met de vorderingen die Ruth maakte bij het aren rapen. Zijn naam wordt niet vermeld, en we horen niet veel over hem; maar op de achtergrond is hij steeds aanwezig. Ten behoeve van Boaz hield hij toezicht op iedere maaier op het veld van Boaz. Bovendien bracht hij Ruth in contact met Boaz, en sprak hij met Boaz over haar. Ook handelde de knecht in overeenstemming met de gedachten van Boaz. Hij vertelde Boaz alles over Ruth, over haar afkomst, haar werk, haar ijver, maar hij sprak geen enkel geringschattend woord over haar. Hij wist van tevoren dat Boaz Ruth zou aanmoedigen om aren te rapen op zijn akker.

Hij is een treffend type van de Heilige Geest – gezonden door de verheerlijkte Christus, gekomen in de naam van Christus om Zijn belangen te behartigen. De Knecht spreekt niet over Zichzelf en Hij wordt niet gezien door de wereld, maar Hij leidt de dienstknechten van de Heer. Door Zijn genadig werk in de harten van mensen, brengt Hij hen in aanraking met Christus. Hij is naar de aarde gekomen om de belangen van Christus te behartigen. Hij denkt en handelt in volmaakte overeenstemming met de gedachten en het hart van de Vader en de Zoon.

Als laatste hebben wij Boaz, die Christus op twee manieren voorstelt. Ten eerste in de heerlijkheid van Zijn Persoon en werk; ten tweede in de genadige manier waarop Hij met ieder van ons afzonderlijk omgaat. Persoonlijk wordt Boaz voorgesteld als ‘een bloedverwant’ en ‘een zeer vermogend man’ (2:1, 20). Het woord ‘bloedverwant’, dat zo vaak in het boek Ruth voorkomt, wordt ook vertaald door ‘losser’. Dit woord geeft de ware betekenis aan van de dienst die de bloedverwant verrichtte: hij had het recht en de macht om zijn broeder en diens erfenis te lossen, als een van beide in de handen van een vreemde was overgegaan.

Door de zondeval heeft de mens alle rechten op de aardse erfenis verloren, en hijzelf is onder de macht gekomen van de vijand. Als schuldige zondaar is hij blootgesteld aan dood en oordeel, en hij heeft geen kracht om zichzelf of de aarde te verlossen uit de macht van de zonde, de dood en de satan. Hij heeft een Verlosser nodig, Iemand die het recht en de macht heeft om te verlossen. Christus is de grote Losser, Boaz is een type van Hem.

Hij verlost Zijn volk doordat Hij het vrijkoopt en Hij verlost het ook door Zijn kracht. Voor ons gaf Hij Zijn leven, dat was de prijs die Hij betaalde: ‘U weet immers dat u van uw onvruchtbare, door de vaders overgeleverde wandel niet verlost bent door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het kostbare bloed van Christus, als van een onberispelijk en onbevlekt Lam’ (1 Petr. 1:18-19). Ook verlost Hij door *kracht*, want niet alleen stortte Hij Zijn bloed, maar door de opstanding deed Hij de macht van dood en graf teniet. Wij zijn al verzoend door Zijn bloed en wij wachten op de verlossing door kracht, die zal plaatsvinden wanneer Hij ons sterfelijk lichaam zal verlossen van alle sporen van sterfelijkheid. Want Hij zal het lichaam van onze vernedering veranderen tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan Zich te onderwerpen (Fil. 3:21).

Ten slotte zullen wij de erfenis ontvangen, een rijke bezitting die Hij gekocht heeft. Hij zal die verlossen uit de macht van de zonde, de dood en de satan. En in gemeenschap met Christus zullen wij de eeuwige vreugde genieten ‘tot lof van Zijn heerlijkheid’ (Ef. 1:14).

Bovendien hebben wij in Boaz niet alleen een voorafschaduwing van onze machtige Verlosser, maar ook een prachtige illustratie van de genadige wegen van de Heer die Hij met ieder van ons gaat. Het is een voorrecht niet alleen de waarheid over Zijn Persoon en werk te leren kennen, maar ook om te ervaren hoe Hij in genade leidt tot de kennis van Hemzelf. Wij merken hoe genadig Hij is in Zijn omgang met ons. Wij zouden wensen dat alle gelovigen meer die verborgen omgang met Christus zouden hebben – een omgang waarvan we niet veel aan anderen kunnen vertellen – die alleen wordt gekend door

Christus en door het eigen hart; iets strikt persoonlijks, waar anderen buiten staan.

Die persoonlijke omgang wordt mooi weergegeven door de vriendelijke manier waarop Boaz, de zeer vermogende man, Ruth tegemoet treedt. Zijn manier van doen wordt gekenmerkt door genade en waarheid; en dit brengt Hem, door Wie genade en waarheid is geworden, voor onze aandacht (Joh. 1:17). In onze zwakheid kunnen wij genade tonen ten koste van de waarheid, of de waarheid handhaven ten koste van de genade. Bij Christus gaat de oneindige openbaring van de genade samen met de volmaakte handhaving van de waarheid.

Met hoeveel vriendelijkheid stelde Boaz al zijn rijkdom ter beschikking van deze vreemdelinge uit Moab – iemand die naar de letter van de wet niet in de gemeente van de Heere mocht komen, zelfs niet tot het tiende geslacht (Deut. 23:3). Zijn velden, zijn meisjes, zijn knechten, zijn waterbron: alles stond Ruth ter beschikking. Boaz zei haar op zijn akker te blijven en zich aan te sluiten bij zijn arbeiders, om op te lezen achter de maaiers en te drinken uit zijn watervaten. Hij zei geen woord over haar afkomst, haar vreemdelingschap of haar armoede; geen woord van verwijt over haar verleden, geen bedreiging met het oog op de toekomst.

Ook stelde hij haar geen eisen met het oog op de overvloed die ze nu mocht genieten. Ze kreeg alles door zijn vrije en onbepaalde goedheid. Het is bij Christus niet anders in de wijze waarop Hij omgaat met zondaars, zoals ook wij waren. De genade stelde de beste hemelse gaven ter beschikking van een zondige vrouw bij de put van Sichar. Genade gaf bevel aan de vissen van de zee ten behoeve van

een zondig man als Petrus. Genade opende het paradijs voor een stervende rover. En zo heeft de genade ons allen gezegend met de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, ‘zonder geld en zonder prijs’ (Jes. 55:1).

Maar we weten heel goed dat de rijkdom van de genade de luister van de waarheid niet verduistert. Ja, de genade *vraagt* juist om de waarheid. Boaz hoefde deze buitenlandse niet te herinneren aan haar afkomst. Ruth zei zelf de waarheid hierover, maar de genade van Boaz bracht haar hiertoe. Zij wierp zich op haar gezicht voor Boaz en zij cijferde zichzelf weg in het bewustzijn van de grootheid, de nabijheid van degene aan wie zij iedere zegen te danken had. Door te vragen: ‘Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen, dat u naar mij omziet?’, erkende zij dat er niets in haarzelf was wat die genade verdiende. Ze erkende dat zij door haar afkomst geen aanspraak op Boaz kon maken en beleed: ‘Ik ben een buitenlandse’. Daar, alléén in de tegenwoordigheid van deze vriendelijke man, kende ze hem zijn ware plaats toe en nam ze zelf ook haar ware plaats in.

Dat herinnert ons aan andere mooie voorbeelden van de wegen van genade en waarheid in het leven van onze Heer. Laten we eens kijken naar Johannes 4, waar de Heer in genade een arme zondares vertelt over de vrije gift van het levende water, ‘dat springt tot in het eeuwige leven’. Dit roept dan ook de waarheid te voorschijn over die zondige vrouw zelf. Het woord van Jezus: ‘Ga heen, roep uw man’, was de waarheid en vertelde haar alles wat zij ooit gedaan had. Het andere woord: ‘en kom hier’, was de genade die haar verwelkomde met al de liefde van het hart van God. De waarheid maakte de slechtheid van haar hart openbaar, maar de genade openbaarde haar dat, hoewel Hij

alle dingen wist die zij ooit gedaan had, Hij haar toch kon liefhebben en uitnodigen tot Hem te komen.

Laten we ook kijken naar Mattheüs 15, het verhaal van de Kananese vrouw. Deze vrouw was evenals Ruth een vreemdelinge, een vrouw uit Kanaän – daar zien wij dezelfde ontvouwing van de wegen van genade en waarheid. De discipelen wilden de waarheid handhaven ten koste van de genade. Zij zeiden: ‘Stuur haar weg’. Maar al wilde de Heer dat niet, toch zou Hij geen genade bewijzen ten koste van de waarheid. Vandaar dat Hij op zo’n manier met haar omging dat de waarheid over haar eigen lippen kwam. Zij werd ertoe gebracht te belijden: ‘Ja Heer, maar ook de honden eten van de kruimels die van de tafel van hun meesters vallen’. Zij erkende de waarheid dat ze maar ‘een hond’ was, maar zij zag in de Heer de genade, die haar de kruimels die voor de honden bestemd waren, niet zou weigeren. De genade van de Heer bracht haar tot de waarheid over haarzelf. En haar geloof werd beloond, want de Heer verblijdde Zich over haar antwoord en haar beroep op Zijn genade, en zei: ‘O vrouw, groot is uw geloof; moge u gebeuren zoals u wilt’ (Matt. 15:21-28).

Wat een heerlijk ogenblik was dat in ons leven, toen we alléén waren in de nabijheid van de Heer. Toen we ons bewust werden van de slechtheid van ons hart, in de nabijheid van de genade van Zijn hart. Wat een voorrecht om in die ogenblikken te leren dat, hoe slecht we ook zijn, de genade van Zijn hart in alles voorziet. Zo vertroostte Boaz het hart van Ruth. Zij had de waarheid erkend: ‘Ik ben maar een vreemdelinge’, en Boaz leek te zeggen: Je kunt me niets over jezelf vertellen wat ik nog niet weet. Het is mij allemaal verteld wat u voor uw schoonmoeder gedaan hebt (2:11). In haar gedachten bleef

geen vrees achter dat er op een dag iets ontdekt zou worden over haar verleden, dat Boaz ertoe kon brengen zijn genadegaven te herroepen. Vrij van vrees kon ze zeggen: ‘Want u hebt mij getroost en u hebt naar het hart van uw dienares gesproken’ (2:13). Niets raakt zo het hart, niets wint zo het hart, als te leren in de nabijheid van de Heer dat Hij alles van ons weet en ons toch liefheeft.

Daarmee is echter nog niet alles gezegd over dit gedeelte van de geschiedenis van Ruth. Boaz had haar zijn genade betoond en Ruth had de waarheid beleden. Dit had wel vrede gebracht voor haar geweten en vreugde voor haar hart, maar het was nog niet alles. Boaz stelde zich niet ermee tevreden Ruth te bemoedigen en haar vervolgens dankbaar achter te laten. Zelfs als dit haar hart zou bevredigen, het bevredigde zijn hart toch niet. Ook al verwachtte zij geen verdere zegeningen, hij had nog meer te geven. Boaz was pas voldaan als Ruth met wie hij zo hartelijk gesproken, bij hem kon blijven. Daarom zei hij: ‘Kom er hier bij’ (2:14). En gaat de Heer in diepere zin ook niet zo met ons om? Als Hij onze vrees wegneemt, tot ons hart spreekt en onze genegenheid wint, dan verlangt Hij dat wij bij Hem blijven. Liefde is pas voldaan in het bijzijn van degene die geliefd wordt. Met dit doel is Hij ‘voor ons gestorven, opdat wij, hetzij wij waken, hetzij wij slapen, samen met Hem zouden leven’ (1 Thess. 5:10). Het zal ons blij en gelukkig maken als wij ook luisteren en gehoor geven aan de vriendelijke uitnodiging: ‘Kom er hier bij’.

Zo kwam Ruth in het gezelschap van mensen te zitten die zij vroeger nooit had gekend. Maar toen zij ‘ging zitten naast de maaiers’, zat zij dicht bij Boaz; want we lezen: ‘hij reikte haar geroosterd koren aan’. Gelukkig zijn wij als we ons neerzetten in de nabijheid van de

Heer, bewust van de tegenwoordigheid van de Heer Zelf. Dan zullen wij ons voeden met het koren van het land. Wij zullen evenals Ruth verzadigd worden en overhouden (2:14). In Zijn nabijheid wordt onze ziel gevoed en ons hart bevredigd, en het tevreden hart zal van die volheid ook aan anderen geven.

4. Ruth, de bruid van Boaz

‘De HEERE, uw God, is in uw midden, een Held, Die verlossen zal.

Hij zal Zich over u verheugen met blijdschap.

Hij zal zwijgen in Zijn liefde.

Hij zal Zich over u verblijden met gejuich’.

Zefanja 3:17

Aren rapen is, zoals we gezien hebben, het belangrijkste onderwerp van Ruth 2. *Rust* is het thema van de laatste twee hoofdstukken van het boek. In het vers waarmee Ruth 3 begint, wordt dit woord gebruikt in verbinding met Ruth zelf: ‘Mijn dochter, zou ik geen plaats van rust voor je zoeken, waar het je goed zal gaan?’ (3:1). In het slotvers wordt het gebruikt in verbinding met Boaz zelf: ‘Want die man zal niet rusten, voordat hij vandaag nog deze zaak tot een einde heeft gebracht’ (3:18).

Er zit ongetwijfeld een duidelijke orde en vooruitgang in de waarheden, die in de vier hoofdstukken van het boek Ruth voorgesteld worden. In hoofdstuk 1 stelt Ruth het geloof, de liefde, de energie en de toewijding voor van een pasbekeerde. In hoofdstuk 2 zien we hoe Ruth opgroeit in de genade, en geestelijke vooruitgang boekt. In hoofdstuk 3 zoekt Ruth de rust voor haar hart, die de gelovige

voldoening schenkt. In hoofdstuk 4 eindigt de geschiedenis van Ruth, omdat ze nu zeker is van de rust die ze zocht. We zien hier langs welke weg de rust van God bereikt wordt voor Christus en de gelovige. Het aren rapen op de akkers van Boaz en zegen ontvangen uit zijn hand, hoe mooi en goed ook, geeft geen volkomen rust en schenkt geen voldoening aan het hart van Boaz en dat van Ruth. Niets geeft rust aan het hart dan diegene te bezitten, die het voorwerp is van de liefde. Daarom probeert Ruth in het derde hoofdstuk Boaz te winnen, en Boaz is werkzaam om Ruth te bezitten. Liefde kan zich nooit tevredenstellen met *gaven*, hoe kostbaar ook; zij moet de *gever* hebben.

Wij herinneren ons uit Ruth 2 hoe Boaz op zijn akker Ruth tegemoet kwam. Zij had zich verwonderd over zijn vriendelijkheid en de gunst die hij haar bewees. Hij had zijn akkers, zijn koren, zijn meisjes en zijn knechten aan haar ter beschikking gesteld. Hij had haar water gegeven uit zijn bron, geroosterd koren van zijn tafel en de knechten opgedragen met opzet iets voor haar uit de bundels met aren te trekken en het dan voor haar te laten liggen. Echter, al deze zegeningen hadden haar hart niet bevredigd. Het had allemaal wel haar vertrouwen gewonnen en haar genegenheid te voorschijn geroepen. Maar toen eenmaal haar liefde was gewonnen, kon alleen nog maar het bezit van de gever haar hart voldoening schenken. Dit is evenzeer waar in goddelijke als in menselijke verhoudingen. De genade en de gaven waardoor Boaz de genegenheid van Ruth won, konden op zichzelf niet aan die liefde voldoen. Het bezit van de *Zegenaar* – en niet de zegeningen – zal het hart bevredigen.

Zo is het met de wegen die de Heer gaat met de gelovigen. Door Zijn manier van doen wil Hij ons ertoe brengen, dat we zien dat Hij groter is dan alle zegen die Hij verleent. Gelukkig zijn wij wanneer we leren dat de zegeningen op zichzelf ons hart niet bevredigen. *Christus* alleen kan het hart voldoening schenken. Was dit niet de belangrijke les die Petrus moest leren in Lukas 5? De Heer gaf Petrus een grote, tijdelijke zegen. Hij gaf hem de grootste vangst die hij ooit had gedaan. Het was een zegen die de capaciteit van de netten en de boten overtrof. Juist in die gave openbaarde de Heer Zich zo aan Petrus, dat Hij in de ogen van Petrus groter werd dan de zegen die Hij had gegeven. Want onmiddellijk daarna lezen we: ‘(...) hij verliet alles en volgde Hem’ (vs. 11). Wat? Lieten zij de vissen achter die de Heer gegeven had? Jazeker, hij verliet alles – netten, boten, en vissen – en volgde Hem. Als er ooit een visvangst was die Petrus met recht zijn eigendom had kunnen noemen, dan was het de wonderbare visvangst die de Heer hem had geschonken. Maar hij verliet de zegen om de Zegenaar te volgen.

Zo was het ook met een andere gelovige, namelijk Maria Magdalena. Zij was volkomen in de macht geweest van de duivel, want de Heer had zeven demonen van haar uitgedreven. Zij was buitengewoon gezegend, maar haar hart was gewonnen door de Zegenaar. Dat zien we bij het lege graf. Toen de discipelen ‘weer naar huis gingen’ (Joh. 20:10), stond Maria ‘buiten bij het graf en weende’. Zegeningen waren niet genoeg voor Maria; zij kon in de wereld geen rust vinden zonder Christus. Met Hem was zij gelukkig, zonder Hem voelde zij zich eenzaam en verlaten.

Zo trad de Heer ook Paulus tegemoet, die eens een lasteraar van Christus en een vervolger van de gemeente was geweest. De genade vond hem en zegende hem op zo'n manier, dat Christus groter voor hem werd dan al de zegeningen die Hij kon geven. Dit verlangen komt tot uitdrukking in de woorden: '(...) om Hem te kennen', en ook, 'opdat ik Christus mag winnen' (Fil. 3:9-10). Hij stelde zich niet ermee tevreden alle zegen te kennen waarop Christus hem recht had gegeven; hij wilde de Gever van de zegeningen kennen. Hij was niet tevreden ermee aan het eind van zijn leven de hemel binnen te gaan, maar hij wilde die Ene winnen Die voor hem de hemel had verworven (Fil. 2:9).

Wat zijn wij traag om te leren dat alleen Christus aan het verlangen van ons hart kan voldoen. Soms zoeken we rust in onze geestelijke zegeningen. Onze inspanningen zijn erop gericht in ons hart de blijdschap levend te houden over onze bekering, en het gevoel over de zegen die we hebben ontvangen. Al is het goed om ons te verblijden over het heil, toch zijn zulke inspanningen gedoemd te mislukken. We kunnen ons niet in de zegeningen verblijden, zonder de Gever Zelf. Zo heeft God het bedoeld. Iedere zegen die we hebben ontvangen, is in *Christus* en kan alleen worden genoten in de nabijheid van *Christus*.

Sommigen zoeken bevrediging door druk bezig te zijn in het dienen van de Heer. Wij zouden wel willen dat allen bezig waren in de dienst van de Heer; maar als het gebeurt met de bedoeling rust te vinden, zullen we evenals Martha merken dat we eerder afgunstig en verontrust worden. Dienen is goed, maar het zal het hart geen voldoening schenken. Weer anderen zoeken voorbijgaande

bevrediging in de ijdele dingen van deze wereld, die voorbijgaat. Zij komen tot de ontdekking dat hoe meer we ons omringen met aardse dingen, des te meer ook de zorgen zullen toenemen; maar rust voor het hart zullen we niet vinden. De profeet zei zeer terecht: 'Sta op en ga weg, want dit is niet het land van de rust. Omdat het verontreinigd is, brengt het de ondergang' (Micha 2:10). We zeggen het nog een keer: Christus alleen kan het hart voldoening schenken.

Zo worden wij wel gedwongen toe te geven dat we als christenen weinig weten van wat ware voldoening geeft aan het hart. Dat iedere ware christen behouden is, is juist; maar het is één ding behouden te zijn, maar iets anders om van harte voldaan te zijn. Als we behouden zijn door het werk van Christus, kunnen we alleen voldoening vinden in *Christus*. De mate waarin we ons verheugen in de nabijheid van Christus, is de mate van onze rust en voldoening. Volle en volledige voldoening zullen we pas kennen als de grote dag aanbreekt, waarvan staat geschreven: 'De bruiloft van het Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereed gemaakt' (Openb. 19:7). Deze verheven waarheid ligt opgesloten in het laatste deel van de prachtige geschiedenis van Ruth. De eerste twee hoofdstukken hebben ons doen zien hoe de liefde voor Christus *wordt opgewekt*. De laatste twee hoofdstukken vertellen ons hoe de liefde *voldoening vindt*.

Laten we in de eerste plaats letten op het onderwijs dat Ruth kreeg van Naomi (3:1-5). Ruth leerde het geheim van de rust kennen, opdat het goed met haar zou gaan. Naomi begon over Boaz te praten en vertelde Ruth wie hij was en wat hij ging doen. Zij zei: 'Boaz is onze bloedverwant'. Zij zei als het ware: 'Hij is van ons, en we kunnen aanspraak op hem maken'. Zo kunnen wij zeggen dat

Christus van ons is, want Hij is in het vlees gekomen en heeft onder ons gewoond. Is Hij niet voor ons gestorven? En Hij noemt ons als de Opgestane Zijn broeders. Hij kon tegen Maria zeggen: ‘Ga heen naar Mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar Mijn God en uw God’ (Joh. 20:17).

Verder vertelde Naomi aan Ruth wat Boaz ging doen: ‘Zie, hij gaat vannacht op de dorsvloer gerst wannen’. En als ik het zo mag zeggen: de hele lange en donkere nacht is onze Bloedverwant, onze Losser, bezig met gerst wannen. De Heer Jezus houdt Zich in deze tijd niet bezig met het kaf. Hij zal dat in de toekomst wel doen. Op de dag van het oordeel zal Hij Zich met het kaf bezig houden, maar nu is Hij bezig met de Zijnen: Hij wil de gerst wannen. Met andere woorden: Hij heiligt de gemeente, opdat Hij haar voor Zich zou stellen, heerlijk, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks (Ef. 5:27). De Heer in de hemel houdt Zich bezig met de Zijnen met het oog op de toekomst.

Nu ze Ruth herinnerd heeft aan haar aanspraken op Boaz als de losser, leert Naomi haar hoe zij zich behoort te gedragen, zodat zij geschikt is voor zijn gezelschap. Realiseren we ons dat we van het geslacht en de familie van Christus zijn, dat we Hem toebehoren en dat Hij vóór ons is? Dan zullen we zeker naar Zijn gezelschap verlangen. Het bewustzijn van Zijn nabijheid vereist echter een passende toestand van ons hart en dat wordt in beeld voorgesteld door de instructies van Naomi aan Ruth. Zij zei: ‘Was je dan en zalf je en doe je beste kleren aan’.

‘Was je’ is het eerste wat noodzakelijk is. In gedachten gaan we terug naar Johannes 13, naar de voetwassing. Eerst moesten de voeten van

Johannes gewassen worden, voordat hij kon aanliggen ‘in de schoot van Jezus’. De voetwassing komt vóór de rust van het hart. De Heer had tegen Petrus gezegd: ‘Als Ik je niet was, heb je geen deel met Mij’ (vs. 8). Door Zijn verzoeningswerk hebben wij deel aan Hem, maar om deel te hebben *met* Hem – en gemeenschap te hebben met Hem in het huis waar Hij is heengegaan – moeten onze voeten gewassen zijn en hierin zijn wij vaak zorgeloos. Wij laten toe dat de verontreinigende invloeden van de wereld bij ons binnensluipen, zodat onze verlangens uitgaan naar aardse en verkeerde dingen.

Als wij de voetwassing verwaarlozen, groeit de verontreiniging, zodat onze gedachten belemmerd worden en onze verlangens zo afgestompt raken, dat gemeenschap met Christus iets vreemds wordt. Laten we acht geven op de waarschuwende woorden van de Heer: ‘Als u deze dingen weet, gelukkig bent u als u ze doet’ (Joh. 13:17). Het was niet voldoende dat Ruth te horen kreeg dat zij zich moest wassen; zij moest het ook *doen*. Zo ligt al het goede uit Johannes 13 niet in de kennis van de waarheid, maar in de praktische verwerkelijking ervan.

Maar er is meer nodig: nadat Ruth zich had gewassen, moest zij zich *zalven*. Het is niet genoeg onze gedachten te reinigen van verontreinigende invloeden, we hebben het nodig te worden herinnerd aan de vermaning van de apostel: ‘Overigens, broeders, al wat waar, al wat eerbaar, al wat rechtvaardig, al wat rein, al wat beminnelijk, al wat welluidend is, als er enige deugd en als er enige lof is, bedenk dat’. Wassen is negatief: dat wat verontreinigt, wordt verwijderd. Zalven is positief: het laat een zoete geur achter. Niet alleen hebben we nodig dat onze gedachten en verlangens gereinigd worden van verkeerde invloeden, maar we moeten bezig zijn met

de dingen van Christus, zodat we zijn omgeven door de geur van Christus, die past bij het gezelschap van Christus.

Naomi zei in vervolg op de zalving: ‘Doe je beste kleren aan’. Spreekt dit niet van het fijne linnen van de praktische gerechtigheid van de gelovigen? Als het achtste vers van Filippenzen 4 spreekt over de zalving, geeft het volgende vers dan niet het antwoord van het beste kleed, de praktische gerechtigheid? Daar zegt de apostel: ‘Wat u ook geleerd en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doe dat’. Het sleutelwoord in Filippenzen 4:8 is ‘bedenk’; het sleutelwoord van vers 9 is ‘doen’. Als we meer gevoel hadden voor de aangename geur van Christus, zouden we dan niet ernstiger verlangen naar Zijn gezelschap om ons bewust te maken van Zijn aanwezigheid? Zouden zulke verlangens ook niet ertoe leiden dat we ons meer daarin oefenden, zodat onze gedachten en verlangens, onze woorden en wegen bewaard blijven voor verontreinigende invloeden en in verbinding staan met alles wat bij Christus past.

Nadat Ruth alles had gedaan wat haar geschikt maakte om in de tegenwoordigheid van Boaz te komen, was het vervolg van de weg haar duidelijk. Zij moest gaan liggen aan de voeten van Boaz en luisteren naar zijn woorden, zoals Naomi zei: ‘Dan zal hij je zelf vertellen wat je doen moet’ (vs. 4). Brengt dit ons in gedachten niet terug naar dat liefelijke toneel te Bethanië, beschreven in Lukas 10, waar we lezen van Maria, dat ze ‘aan de voeten van Jezus zat en naar Zijn woord luisterde’. Is dit niet vaak het grote gemis! In de haast en de drukte van het leven is er weinig tijd om alleen te zijn met de Heer en naar Zijn woord te luisteren. Toch zegt de Heer: ‘(...) één ding is nodig’. Laten we luisteren naar de stem van de Heer, via Naomi, en

laten we zoals Ruth antwoorden: ‘Alles wat u zegt, zal ik doen’. Als we zo ‘gewassen’, gezalfd en bekleed zijn, kunnen wij in Zijn nabijheid aan Zijn voeten gaan zitten en naar Zijn woord luisteren.

Nu we zover gekomen zijn dat Ruth aan de voeten van Boaz ligt, wordt de aandacht in het verhaal meer gericht op Boaz en wat hij doet. Hij werkt om aan de verlangens te voldoen, die zijn liefde en genade hebben opgewekt, maar hij werkt ook voor de voldoening van zijn eigen hart. In dit alles zien wij het veel grotere geheim van Christus en Zijn verlangen naar de gemeente. Niets kan Hem meer voldoening schenken dan Zijn heiligen, die aan Hem gelijk zijn, bij Zich te hebben. Zijn liefde wil de Zijnen, de voorwerpen van Zijn liefde, bij Zich hebben. Wij gaan naar de hemel, omdat Zijn liefde ons daar wil hebben.

Het was niet genoeg voor het hart van de vader om de voden van de verloren zoon weg te doen en in zijn onderhoud te voorzien. De vader wilde de zoon geschikt maken voor zijn tegenwoordigheid, in zijn nabijheid, bekleed met het beste kleding, met sandalen aan zijn voeten en de ring aan zijn hand. Het is niet voldoende voor Christus om ons te redden van het oordeel, ons te reinigen van onze zonden, maar Hij wil dat wij bij Hem en aan Hem gelijk zijn. Met dit doel riep Hij mensen bij Zich, toen Hij het land doortrok. Want toen Hij de twaalven riep, was het in de eerste plaats ‘opdat zij bij Hem zouden zijn’ (Mark. 3:14).

Hiervoor bad Hij ook, toen Hij zei: ‘Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn die U Mij gegeven hebt’ (Joh. 17:24). Hiertoe stierf Hij, ‘opdat wij, hetzij wij waken, hetzij wij slapen, samen met Hem zouden leven’ (1 Thess. 5:10). Met hetzelfde doel dient Hij nu

de Zijnen. Hij wast onze voeten, opdat we deel met Hem kunnen hebben. Dit doel heeft Hij ook voor ogen, als een van de Zijnen in Christus ontslaapt. Hij mag heengaan en met Christus zijn (Fil. 1:23), want dit is verreweg het beste. En wanneer de Heer straks komt in de wolken om ons op te nemen, dan is het opdat 'wij altijd met de Heer' zijn (1 Thess. 4:18).

Dit is de heerlijke waarheid die we leren aan Zijn voeten. Niet alleen hebben wij *Hem* nodig, maar Hij heeft *ons* nodig. Het is duidelijk dat wij Hem nodig hebben, maar het is een eeuwig wonder dat Hij ons nodig heeft. Maria leerde aan Zijn voeten dat Hij het zonder onze dienst kan stellen, maar Hij kan niet zonder onszelf: 'Van mijn Geliefde ben ik, en naar mij gaat Zijn begeerte uit' (Hoogl. 7:10). Dat is de grote en heerlijke waarheid die wij aan Zijn voeten leren. En Ruth vertelt ons dezelfde waarheid, want aan de voeten van Boaz leerde zij niet alleen dat haar verlangen naar Boaz uitging, maar dat Boaz naar haar verlangde. En toen ze dit had geleerd, kon ze stil afwachten wat Boaz ging doen (3:18).

Er ligt een diepe betekenis in de manier waarop Boaz te werk ging om rust en voldoening te garanderen voor zijn eigen hart en voor het hart van Ruth. Eerst lezen wij over zijn vriendelijkheid tegenover Ruth. Dat wordt gevolgd door het werk dat hij voor haar deed. In hoofdstuk 2 won hij haar genegenheid; in hoofdstuk 3 stond hij haar toe op een gepaste manier te voldoen aan de liefde in haar hart, waarin hij een plaats had gekregen. Nadat Ruth alle anderen had afgewezen en Boaz was gevolgd, kreeg zij de zegen te horen die haar ten deel viel: 'Gezegend bent u door de HEERE' (3:10).

Daarna bande hij elk spoor van vrees uit haar hart door te zeggen: 'Wees niet bevreesd' (3:11). Verder verzekerde hij haar dat elke verandering voor de vervulling van zijn plannen zou worden overwonnen. Ondertussen voorzag hij heel rijkelijk in alles wat zij nodig had. Hij gaf haar zes maten gerst. Toen zij haar eigen zegen zocht, had zij 'ongeveer een efa gerst' verzameld (2:17). Nu zij Boaz zelf zocht, kreeg zij 'zes maten gerst' (3:15). Maar 'zes' is nog geen *zeven*, het getal van de *volmaaktheid*. Hoeveel gerst ze ook zou krijgen, dat kon haar geen volmaakt geluk schenken.

Zo werkt de Heer nu voor de Zijnen. Schenkt Hij geen bijzondere zegen aan hen die het grote geheim geleerd hebben, dat de Heer ons voor Zichzelf nodig heeft? Verdrijft dat niet alle vrees? Geeft het geen heilige vrijmoedigheid? Zijn we er niet van overtuigd dat niets Hem kan verhinderen om Zijn plannen met ons in vervulling te laten gaan? Intussen voorziet Hij in al onze noden en stelt Hij ons in staat om zoals Ruth stil af te wachten. Want wij weten dat Hij niet zal rusten, voordat Hij vandaag die zaak tot een einde heeft gebracht. Hij verlaat niet wat Zijn hand begon. Wij weten 'dat Hij die een goed werk in u begonnen is, het ook voltooiën zal tot op de dag van Jezus Christus' (Fil. 1:6).

In het laatste hoofdstuk van het boek Ruth zien wij wat Boaz voor Ruth deed. Hierbij speelde Ruth zelf geen rol. Boaz was alleen, toen hij 'naar de poort' ging (4:1). De poort was de plaats waar recht werd gesproken. Want er moest aan het recht voldaan worden, voordat Ruth kon worden gezegend en Boaz zijn plannen kon verwezenlijken. In de poort kwam Boaz tegemoet aan elke moeilijkheid en maakte hij alles in orde. Hij riep er getuigen bij en vroeg hen daar te gaan

zitten. Want zij hoefden niets anders te doen dan getuige te zijn van het feit dat de eerste lossen hun werk niet konden doen. Tegelijkertijd waren zij getuige ervan dat alle aanspraken werden erkend en dat eraan was voldaan.

Zien wij hierin niet in type het machtige werk van onze Verlosser, Die alleen 'naar de poort' ging, de plaats van het oordeel? Daar op het kruis heeft Hij alles in orde gemaakt wat er tussen de gelovigen en God was. Daar heeft Hij ook volkomen aangetoond dat het voor de wet onmogelijk was onze zaken te behartigen. Maar Hij heeft wel in alle opzichten de rechtvaardige eis van de wet erkend en hieraan voldaan, terwijl Hij 'de schuldbrief die tegen ons getuigde door zijn inzetten en die tegen ons was, heeft uitgewist' (Kol. 2:14).

Zo werd elke hindernis uit de weg geruimd en de huwelijksdag brak aan: 'Zo nam Boaz Ruth en zij werd hem tot vrouw' (4:13). En heel het volk dat in de poort was en de oudsten zeiden: 'Wij zijn getuigen' (4:11). Zij getuigden van de zegen die Ruth ten deel viel. Zij schreven aan Boaz alle eer toe, want zij zeiden tegen hem: 'Doe krachtige daden in Efratha en maak uw naam beroemd in Bethlehem' (4:11).

Het blijde slot van de geschiedenis van Ruth is een prachtige voorafschaduwing van de heerlijke dag waarop de gemeente wacht, die met Christus verloofd is (2 Kor. 11:2). Daarvan lezen wij in het boek Openbaring: '(...) de bruiloft van het Lam is gekomen en zijn vrouw heeft zich gereed gemaakt'. Als de profeet Johannes dit schitterende visioen ziet, hoort hij opnieuw als het ware de lof van 'heel het volk dat in de poort was', maar nu zwelt die lof met grote kracht aan tot een machtig lied. Johannes hoorde het als een stem van een grote menigte en als een stem van vele wateren en van zware

donderslagen, die zeiden: 'Halleluja! Want de Heer, onze God, de Almachtige, heeft Zijn koninklijke heerschappij aanvaard. Laten wij blij zijn en juichen en Hem de heerlijkheid geven' (Openb. 19:6-7).

De bruiloft van het Lam zal het resultaat zijn van het werk van de verzoening. De heerlijkheid beantwoordt aan het smadelijke kruis. In die dag zal de bruid van Christus oneindig rijk gezegend worden, maar aan het Lam zal de heerlijkheid en de kracht worden toegeschreven. Al de heerlijkheid zal van Hem zijn. Maar er is meer. Op die heerlijke dag zal de Heere Jezus om Zijn moeitevol lijden de vruchten van Zijn werk 'tot verzadiging toe' zien (Jes. 53:11). Wij zullen in gerechtigheid Zijn aangezicht aanschouwen en bij het ontwaken ons verzadigen met Zijn beeld (Ps. 17:15).

*Zijn kroon, zijn eer – 't is alles uw,
o bruid, wees blij te moe.
Maar meer dan alle heerlijkheid,
Hij zelf behoort u toe.*

Geestelijke Liederen 44:6

Cover illustratie

‘The Story of Ruth’ door Thomas Matthews Rooke (1842-1942)

